

EL PROTECCIONISME ECONÒMIC COM A REACCIÓ A LA CRISI

Obrir fronteres

LLUÍS FOIX / Periodista

AVUI, 11 de febrer del 2009

Torna el nacionalisme econòmic dels Estats en plena crisi econòmica global. La unificació mundial estava inspirada en el sistema de mercat, amb la democràcia i la llibertat com a factors imprescindibles perquè tot rutllés. Era la fi de la història, pronosticada fa una quinzena d'anys per Francis Fukuyama.

EL NACIONALISME ECONÒMIC QUE DESPUNTA al món és un cop inesperat contra una globalització que ha operat sense límits i sense lleis, que ha creat molta riquesa però que no l'ha distribuïda adequadament. La crisi econòmica no és res més que un gran desequilibri causat pels excessos de governs, de financers i de més agents socials i polítics, que han construït aquesta homogeneïtzació gelatinosa en què desapareixen la diversitat i la individualitat; en què qualsevol cosa pot ser bescanviada per qualsevol altra tot perdent els trets que les diferencien.

EL PRESIDENT BARACK OBAMA HA OBERT la nova tendència amb el Buy American, equivalent al British jobs for British workers del primer ministre Gordon Brown. S'ha encetat un corrent que frena la lliure circulació de béns, de capitals i de persones.

A CATALUNYA, PAÍS QUE HISTÒRICAMENT s'ha distingit per la capacitat de cercar nous mercats, a la Península i a tot el món, aquest nou corrent la perjudica molt. I també perjudicarà tots els països, tant si el

proteccionisme econòmic s'imposa de manera subtil com si s'imposa de manera oberta.

SI ELS GOVERNS EUROPEUS S'APUNTEN, poc o molt, al proteccionisme econòmic, la Unió Europea entrarà en un període de futur incert. A Anglaterra, Gordon Brown ja ha cedit als vaguistes que no volien treballadors italians ni portuguesos. I a Itàlia, Silvio Berlusconi ha impulsat una llei que persegueix els immigrants, que han passat de ser regulats a ser expulsats.

SÓN REACCIONS QUE CAL SITUAR EN LA LÒGICA d'una crisi que va tenir l'origen en l'incompliment de les lleis, o, pitjor encara, en l'absència d'unes lleis que haurien hagut de regular les activitats financeres i econòmiques.

HEM ASSISTIT A UNA GLOBALITZACIÓ que ha tingut efectes molt positius, però que no ha anat seguida per una globalització del control democràtic que corregís els abusos.

LA CRISI FINANCERA HA PORTAT CRISI ECONÒMICA, aquesta portarà crisi social, i tot plegat pot acabar en crisi política. La nova realitat em fa pensar que el populisme pot guanyar molts adeptes en les eleccions que s'han de fer als països democràtics. Primer nosaltres, després els altres. El concepte de persona passa a un segon terme, i això pot menar a conflictes inesperats i durs.

NO HI CREC, EN AQUEST MÓN QUE MARGINA els ciutadans més febles en nom de l'economia, la política o la ideologia de qualsevol partit polític. L'èxit prodigiós de l'Europa que coneixem ha estat el resultat de

l'humanisme dels pares fundadors, un humanisme que consistia a teixir una mà invisible europea que fes possible una societat ordenada, a partir de l'interès de les nacions i dels ciutadans.

EL DISCURS ANTIEUROPEU ANIRÀ PENETRANT en les societats dels vint-i-set Estats membres de la Unió Europea. Es responsabilitzarà dels problemes, primer els Estats veïns i més poderosos i, després, les institucions de Brussel·les. El desencís promogut per la immediatesa dels discursos dels polítics dels Estats, el comprovarem a les properes eleccions al Parlament Europeu, que tindran una participació probablement molt baixa.

CONVÉ DE TORNAR A CONFIAR EN la lliure circulació de persones, de capitals i de béns. La globalització no pot ser solament ideològica i política. Ha d'anar acompanyada d'una regulació del mercat global en tots els vessants. També en el vessant ètic.

NO ES TRACTA ÚNICAMENT DE SUPERAR LA CRISI econòmica, sinó de fer complir les lleis del capitalisme -el sistema menys dolent, d'altra banda-, de recuperar els valors de l'esforç, de la responsabilitat, de la paraula donada, del respecte al proïsme, i de restituir els contrapesos que tenen tots els sistemes democràtics perquè els abusos siguin detectats i denunciats abans no sigui massa tard.

EN TOT AIXÒ, ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ hi tenim també la nostra part de responsabilitat. El periodisme no ha de tenir l'objectiu de fer caure un govern o un president cada dos per tres. El deure que té és explicar què passa perquè els ciutadans puguin prendre decisions lliures amb tota la informació possible.

A CATALUNYA NO LI CONVÉ EL PROTECCIONISME, ni l'econòmic ni cap altre, encara que en el passat s'hagués protegit la indústria catalana forçant lleis proteccionistes del govern de Madrid. La supervivència de l'economia catalana passa per obrir-se a la Península, a Europa i al món. Qualsevol altra opció seria molt perjudicial per a tots.